

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2016/1000,

17. juuni 2016,

millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2009/416/EÜ ülemäärase eelarvepuudujäägi kohta Iirimaaal

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõiget 12,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsustas 27. aprillil 2009 komisjoni soovitusel alusel nõukogu otsusega 2009/416/EÜ⁽¹⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 104 lõike 6 kohaselt, et Iirimaaal on ülemäärane eelarvepuudujääk. Nõukogu märkis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk oli 2008. aastal 6,3 % SKPst ehk suurem kui aluslepingus sätestatud kontrollväärtus 3 % SKPst, ja prognooside kohaselt pidi see 2009. aastaks suurenema 11 %ni. Valitsemissektori koguvõlg pidi prognooside kohaselt 2009. aastal ületama aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse 60 % SKPst.
- (2) Nõukogu esitas 27. aprillil 2009 komisjoni soovitusel ELi toimimise lepingu artikli 104 lõike 7 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97⁽²⁾ artikli 3 lõike 4 kohaselt Iirimaaale soovitusel korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk hiljemalt 2013. aastaks. Kõnealune nõukogu soovitus avaldati.
- (3) Nõukogu järeldas 2. detsembril 2009, et Iirimaa ametiasutused on võtnud tõhusaid meetmeid vastavalt nõukogu 27. aprilli 2009. aasta soovitudele, kuid et pärast kõnealuse soovitusel vastuvõtmist on Iirimaaal toimunud ootamatud majandust kahjustavad sündmused, millel on riigi rahandusele suur negatiivne mõju. Seetõttu leidis nõukogu komisjoni soovitusel, et määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõikes 5 sätestatud tingimused on täidetud, ja võttis ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 alusel vastu uue Iirimaaale adresseeritud soovitusel eesmärgiga kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk 2014. aastaks⁽³⁾.
- (4) Nõukogu järeldas 7. detsembril 2010, et Iirimaaal olid toimunud ootamatud majandust kahjustavad sündmused, millel on olnud riigi rahandusele suur negatiivne mõju, eriti seoses märkimisväärsete pangandussektori toetamise meetmetega, mida tuli rakendada. Seepärast võttis nõukogu, järgides komisjoni soovitusel, ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 alusel vastu uue Iirimaaale adresseeritud soovitusel, seades eesmärgi korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2015. aastaks⁽⁴⁾. Samal ajal, vastates Iirimaa taotlusele saada rahalist abi liidult, euroala liikmesriikidelt ja Rahvusvaheliselt Valuutafondilt (IMF), võttis nõukogu vastu rakendusotsuse 2011/77/EL,⁽⁵⁾ mis käsitleb Iirimaaale rahalise abi andmist ning spetsiifilisi finantsstabiilsuse ja jätkusuutliku majanduskasvu taastamise meetmeid. 16. detsembril 2010 kirjutasid komisjon ja Iirimaa ametiasutused alla konkreetseid majanduspoliitilisi tingimusi käsitlevale vastastikuse mõistmise memorandumile.
- (5) Komisjon järeldas 24. augustil 2011, et Iirimaa on võtnud tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks aastaks 2015 vastavalt nõukogu 7. detsembri 2010. aasta soovitusel.

⁽¹⁾ Nõukogu 27. aprilli 2009. aasta otsus 2009/416/EÜ ülemäärase eelarvepuudujäägi kohta Iirimaaal (ELT L 135, 30.5.2009, lk 23).

⁽²⁾ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

⁽³⁾ Nõukogu 2. detsembri 2009. aasta soovitus Iirimaa ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks.

⁽⁴⁾ Nõukogu 7. detsembri 2010. aasta soovitus Iirimaa ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks.

⁽⁵⁾ Nõukogu 7. detsembri 2010. aasta rakendusotsus 2011/77/EL Iirimaaale liidu finantsabi andmise kohta (ELT L 30, 4.2.2011, lk 34).

- (6) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013 ⁽¹⁾ artikli 10 lõike 2 punktiga a vabastati Iirimaa eraldi aruandluse kohustusest ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames ja ta esitas aruanded oma finantsabiprogrammi raames.
- (7) Detsembris 2013 viis Iirimaa ELi ja IMFi finantsabiprogrammi edukalt lõpule, olles täitnud valdava enamiku programmis ettenähtud poliitilistest tingimustest ning taastanud investorite usalduse riigi ja pankade vastu.
- (8) Kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 12 (ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta) artikliga 4 esitab komisjon andmed kõnealuse menetluse rakendamiseks. Nimetatud protokoll kohaldamise osana peavad liikmesriigid vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 479/2009 ⁽²⁾ artiklile 3 esitama kaks korda aastas (enne 1. aprilli ja enne 1. oktoobrit) andmed valitsemissektori eelarvepuudujäägi ja võla kohta ning muud seotud muutujad.
- (9) Esitatud andmete põhjal teeb nõukogu otsuse tunnistada kehtetuks otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta. Lisaks tunnistatakse otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta kehtetuks üksnes siis, kui komisjoni prognooside kohaselt ei ületa eelarvepuudujääk prognoosiperioodil aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst ⁽³⁾.
- (10) Nende andmete põhjal, mille komisjon (Eurostat) esitas vastavalt määruse (EÜ) nr 479/2009 artiklile 14, on pärast 2016. aasta aprillis Iirimaa esitatud teatist, 2016. aasta stabiilsusprogrammi ja komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi võimalik teha järgmised järeldused.

— Alates 2009. aastast, mil eelarvepuudujääk saavutas oma tippaseme 11,5 % SKPst (kui mitte arvestada eelarvepuudujääki suurendavaid ühekordseid meetmeid, mis on seotud finantssektori toetamisega), on valitsemissektori eelarvepositsioon pidevalt paranenud: puudujääk langes 2014. aastal 3,8 %ni SKPst ja 2015. aastal 2,3 %ni SKPst (1,3 % SKPst, kui ühekordsed tehingud välja jätta ⁽⁴⁾). Üldiselt tulenes eelarvepuudujäägi kahanemine peamiselt kulude piiramisest: jooksvate esmaste kulude osakaal SKPst vähenes 2010.–2015. aastal 8,5 %, samas kui tulude ja SKP suhtarv vähenes samal ajavahemikul 0,5 % võrra.

— Iirimaa poolt 29. aprillil 2016 esitatud 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt on 2016. aastal kavas vähendada eelarvepuudujääki 1,1 %ni SKPst ja 2017. aastal (eeldusel, et poliitikat ei muudeta) 0,4 %ni SKPst ⁽⁵⁾. Komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi kohaselt on 2016. aasta eelarvepuudujääk 1,1 % SKPst ja juhul, kui poliitikat ei muudeta, on 2017. aasta puudujääk 0,6 % SKPst. Seega peaks eelarvepuudujääk jääma prognoosiperioodil allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst.

— Komisjoni hinnangul on struktuurne eelarvepositsioon (st majandustsükliga kohandatud valitsemissektori eelarvepositsioon ilma ühekordsete ja muude ajutiste meetmeteta) aastatel 2011–2015 paranenud 6,7 % SKPst.

— Iirimaa valitsemissektori võla suhe SKPsse on pidevalt langenud, saavutades 2012. aastal haripunkti 120 %, ning prognooside kohaselt väheneb see kogu prognoosiperioodil. Valitsemissektori võlg langes 107,5 %-lt SKPst 2014. aastal 93,8 %-le SKPst 2015. aastal tänu nominaalse SKP järsule suurenemisele ja riigivarade müügile; prognooside kohaselt langeb see 2016. aastal 89,1 %ni SKPst. Prognooside kohaselt langeb valitsemissektori võlg 2017. aastal 86,6 %ni SKPst tänu soodsatele tsüklilistele tingimustele, ajalooliselt madalatele intressimääradele ja esmasele eelarveülejäägile.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 25. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 479/2009 Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokoll kohaldamise kohta (ELT L 145, 10.6.2009, lk 1).

⁽³⁾ Kooskõlas dokumendiga „Specifications on the implementation of the Stability and Growth Pact and Guidelines on the format and content of Stability and Convergence Programmes“ („Stabiilsuse ja kasvu pakti rakendamise täpsustused ning juhised stabiilsus- ja lähenemisprogrammide sisu ja vormi kohta“), 3. september 2012. Vt http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/coc/code_of_conduct_en.pdf.

⁽⁴⁾ 2015. aastal vahetati Allied Irish Bank'i kapitalibaasi kavandatud ümberkorraldamise raames osa valitsuse eelisaktiastest lihtaktiasteks. Vahetamine toimus kõnealuste aktsiate kavandatava müügi ettevalmistamisel, mis oli osa Iirimaa valitsuse plaanist suunata pank tagasi eraomandisse. Kohaldatavate raamatupidamiseeskirjade alusel suurendas see vahetus Iirimaa valitsemissektori kulusid (ja seeläbi ka valitsemissektori eelarvepuudujääki) 2015. aastal.

⁽⁵⁾ Kuna veebruaris toimunud üldvalimistele järgnenud valitsuse moodustamise läbirääkimised olid aprilli lõpus veel pooleli, koostati Iirimaa esitatud 2016. aasta stabiilsusprogramm eeldusel, et poliitikat ei muudeta.

- (11) Alates 2016. aastast ehk ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamisele järgnevast aastast kohaldatakse Iirimaa suhtes stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning Iirimaa peaks liikuma sobival kiirusel oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas, muu hulgas järgides kulueesmärki, ja täitma võlakriteeriumi vastavalt määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõikele 1a. Eespool esitatud arvestades on olemas oht, et 2016. aastal kaldutakse keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamisel nõutud kohandamiskavast teataval määral kõrvale, kuid prognooside kohaselt vastab Iirimaa nõutud kohandamisele 2017. aastal. Prognooside kohaselt järgib Iirimaa mõlemal aastal võlareeglina seotud üleminekukorda. Üldiselt on vaja võtta 2016. aastal täiendavaid meetmeid.
- (12) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 126 lõikega 12 tuleb nõukogu otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi kohta kehtetuks tunnistada, kui ülemäärane eelarvepuudujääk asjaomases liikmesriigis on nõukogu arvates kõrvaldatud.
- (13) Nõukogu on arvamusel, et ülemäärane eelarvepuudujääk Iirimaal on kõrvaldatud ning seega tuleks otsus 2009/416/EÜ kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Üldhinnangust järeldub, et ülemäärane eelarvepuudujääk Iirimaal on kõrvaldatud.

Artikkel 2

Otsus 2009/416/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Iirimaaale.

Luxembourg, 17. juuni 2016

Nõukogu nimel

eesistuja

J. R. V. A. DIJSSSELBLOEM
